

Floristiske undersøkelser i vernede områder i Nord Troms
Ivar Heggelund Rotsundveien 32, 9153 ROTSUND

Sommerne 2015 og 2016 er flere av verneområdene i Nord-Troms besøkt for å få mer oppdatert kunnskapen om floraen. Det ble gjort mange gode funn både av nye arter og nye utbredelsesgrenser. Bilder av artene er klippet inn i bilder av habitatet så en raskt får et inntrykk av voksestedet. På grunn av at vi ikke rakk å oppsøke enkelte steder før etter avblomstringa, så er ikke alle plantebildene autentiske for det omtalte funnet.

Reisa nasjonalpark: Enkelte delområder er befart.

Vidda sør for Ráisjávri. Den undersøkte delen er Goikevuopmi, fra Sotnabeaigielas og Mákkávarri og ned til vatnet. I tillegg deler av Rivkkoš som hører til Troms fylke, men ligger utafor nasjonalparken. Dette området måtte vi passere gjennom på turene til og fra. Feltarbeidet i denne delen er utført sammen med Stein Erik Lunde, Storslett.

Floraen i Goikevuopmi

Vidda sør for Raisjávri var dårlig undersøkt før Hartvig Sætra og hans co- botanikere kom dit i 1979. Vi har funnet de artene de registrerte på én nær, nøkkesiv. På Kautokeino sida fant vi det ved Stuorajávri, men

ikke på Reisasida, men vidda er enormt stor for å leite på. På bildet er det vist noen arter som vokste i Goikevuopmi. Midt på sommeren er området stedvis et frodig landskap med fargesterke blomster av mange slag. Særlig inne i småskogen som står langs bekkene. Den vakre kongsspiren fanger oppmerksomheta både på grunn av de egenartede blomstene og størrelsen, den kan bli opptil 80cm høg. Lappflokken er tallrik, men bare en del av plantene blomstrer. Brudespore vokser også på noen få steder. Blomstrer gjør også de fine knøttsmå, blå dvergtettegrasa. De er vanskelig å få øye på og var ikke registrert i området tidligere, men ble funnet flere steder i 2015 og 2016. Ellers er også den vanlige floraen til stede slik som skogstorkenebb, geiterams, jåblom, ballblom osv. I slutten av juli er mye av fargeprakten over, men da er det andre interessante arter som gjør seg bemerket, spesielt starrene, og har en flaks kan en også finne den seint blomstrene myrsildra.

Myrsildre

Bakgrunnsbildet viser et voksested for myrsildre. De mørke aksene som "svaier" i bakgrunnen er følgearten kjevlestarr som er lett å se på avstand. Myrsildra vokser mere skjult nede i vegetasjonen.

Myrsildre *Saxifraga hirculus*. Rødlisterkategori - sterkt truet EN

Så sent som for et par år sida var myrsildra ofte nevnt i finnmarksavisene. Det galt traseen for nye E6 ved Melsvik i Alta som skulle legges over en lokalitet for den sterkt truede arten. Fra vernehold ble det da påpekt at myrsildre, på det tidspunktet bare var mulig å påvise i Kautokeino kommune.

Riktignok hadde Hartvig Sætra i 1979 beskrevet en utrolig rik lokalitet i Goikefielbmá i Nordreisa, der han anslo individtallet til flere tusen. I ettertid er det ikke rapportert noen lignende funn fra denne lokaliteten eller ellers i området, men funnet har flere ganger vært nevnt i i litteratur og florabøker.

Det var derfor med stor tilfredshet vi den 1. august 2016 fant Sætras lokalitet og kunne bekrefte det store antallet myrsildrer.

Selv om det bare var 5-6 hundre utsprungne blomster var det mange ganger flere som var i knoppstadiet på vei til å åpne seg.

Huldrestarr

Ny art for Nordreisa kommune.

Under befaringa 1. august 2015 fant vi huldrestarr *Carex heleonastes* på ei myr i Goikefielbma. I Troms er den tidligere bare funnet ved Vuomajávri i Målselv og et ikke stedfestet funn i fylket den 2.7.1956, hvor

belegget befinner seg i Lund Botanical Museum.

Huldrestarr *Carex heleonastes*. Rødlistekategori - nær truet NT.

Arten er vanskelig å oppdage fordi den vokser spredt blant mye større vekster som flaskestarr, myrsnelle og kjevlestarr. I tillegg er det oftest snakk om mjukmattemyrer med overvann som du helst vil komme deg "på land fra" så fort som mulig. Det letter leitinga en god del at i Goikevuopmi er kjevlestarret, som er lettere å få øye på, også følgeart til huldrestarret. Det ble funnet tilsammen 3 voksesteder for huldrestarr i området. Arten har en østlig utbredelse i Norge.

Trillingstarr *Carex tenuiflora*. Rødlisterkategori - nær truet NT

Denne arten er tidligere bare funnet 2 ganger i Troms fylke, først i Reisadalen, Luottevuombe (nær Nedrefoss) av Yngvar Mejlund, datert 28.08.1935, så ved Ráisjávri av Torfinn Rohde og Gunnar Thu, i 1979. Det er nå funnet til sammen 4 nye lokaliteter i Goikefielbmá og Rivkkoš sommerne 2015/2016. Den vokser helst i vidjekrattet mellom tuene i flomsonen, men slik at den står tørrere det meste av vekstsesongen.

Lappstarr *Carex lapponica*. Rødlisterkategori - sårbar VU

Sjelden art, vokser mellom tuene i flomsonen, i våt myr og i kanten av palser. Vanligst i indre strøk av Troms og Finnmark. I Troms ligger forekomstene i Bardu og Nordreisa. Ligner gråstarr, men er liten, gulgrønn og sped, og med mer runde aks.

Brannmyrull

Brannull eller **brannmyrull** *Eriophorum russeolum*. **Rødlistekategori - livskraftig LC**

Karakteristisk for Goikevuotná og Rivkkoš. Det er omtrent like mange oransje myrer med brannull som det er hvite torv- og duskull myrer i området. Arten er vanlig på indre strøk i Finnmark. I Troms mest i indre deler av Nordreisa og ved Leinavatn i Målselv, ellers rundt 5-6 spredte funn i fylket.

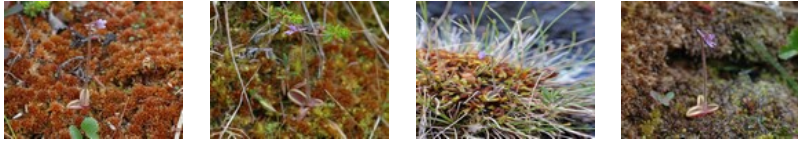

Dvergtettegras

Dvergtettegras *Pinguicula villosa*. Rødlisterkategori - livskraftig LC

Antallet kjente lokaliteter i Nord Troms for denne arten er mangedoblet de siste 15 årene. I Ráissjávri området finnes den trolig på de fleste myrene. Den er liten og derfor vanskelig å oppdage og vanskelig å fotografere. Den var ikke tidligere kjent fra området.

Småblærerot

Småpiggnopp

Småblærerot *Utricularia minor* er ikke tidligere registrert i Goikevuopmi. Det ble funnet noen individer i ei vassmyr. Plantene er ikke rotfast og driver fritt i vannet. Blomstrer bare hvis det er sammenhengende sommervarme en lengre periode. Fanger smådyr i små blærer med klaff som sitter på røttene nede i vannet.

Småpiggnopp *Sparganium natans* er ikke tidligere registrert i Goikevuopmi. Ble funnet i 2 småpytter i Goikefielbma. Fjellpiggnopp er mer vanlig i området.

[Artsliste for Goikevuopmi](#)

Reisa Nasjonalpark: Delområde Sieimma - Láddojávrrit. Dette er den delen som i sør grenser mot Ráisdottarháldi lanskapsverneområde. Områder som sjelden blir besøkt er prioritert først, slik som Láddogielas og Sitnogohpi.

Sieimma - Láddojávrrit

Láddojávrrit ligger inne ved grensa og en del av vatnet tilhører Finland. Botanisk sett er her nok mye "upløyd mark" og området er antakelig ikke besøkt av plantekjennere tidligere. Besøktidspunktet ble litt seint på året så avblomstringen var kommet langt. Det ble blant annet funnet lappflokk, grynsildre, polarkarse, dvergsyre, evjesoleie, brannmyrklegg, lodnemyrklegg, svartaks, fjellmarigras, geitsvingel, sauesvingel og saftstjerneblom. (**Saftstjerneblom** *Stellaria crassifolia* var. *paludosa* (laest) har i nyere litteratur skiftet navn til sumpstjerneblom *S. c.* var. *crassifolia*).

Sieimma - Láddojávrit

Ráikojávri

De samme artene vokste også i Láddogielas og ved Ráikojávri. Inntrykket er at potensialet er stort for å gjøre gode plantefunn her. Naturlig nok er "Læstadiusfaktoren" høy i de indre delene av nasjonalparken, fordi naturtypene her er de samme som i lappmarkene rundt Karesuando. Her vokser mange av de plantene som ble diskutert i brevvekslinga med Wahlenberg, Fries og de andre. De var pionerer i oppdagelsen og beskrivelsen av "lappska vekster" eller nordlige arter. Det er disse som er mest interessante for besøkende utenfra. Av vannplanter var det mange sterile så vi i denne omgang ikke prioriterte å bestemme dem, men vi fant i alle fall rusttjønnaks, tusenblad, hesterumpe, fjellpiggnopp, stovassoleie, flotgras og småblærerot.

Sieimma - Láddojávrrit

I Sitnogohpi ble det funnet flotgras, vierstarr, dverggråurt, dvergmjølke, grønnkurle, fjellkurle, brudespore, fjelltjæreblom. Området har en artsrik flora både i fjellet og nede på myrene. Ved foten av Sitnovarri, på kanten ned mot dalen (bildet), vokste det hengepiggrø **røddlistekategori - nær truet NT**, fjellmarinøkkel, tranestarr, dvergtettegras, mulig lappmjølke **røddlistekategori - sterkt truet EN** (avblomstret), setergråurt og evjesoleie. Lappmjølke, **røddlistekategori - sterkt truet EN** vokser nedi i dalen ved Käyräniva.

Sleimma - Láddojávrrit

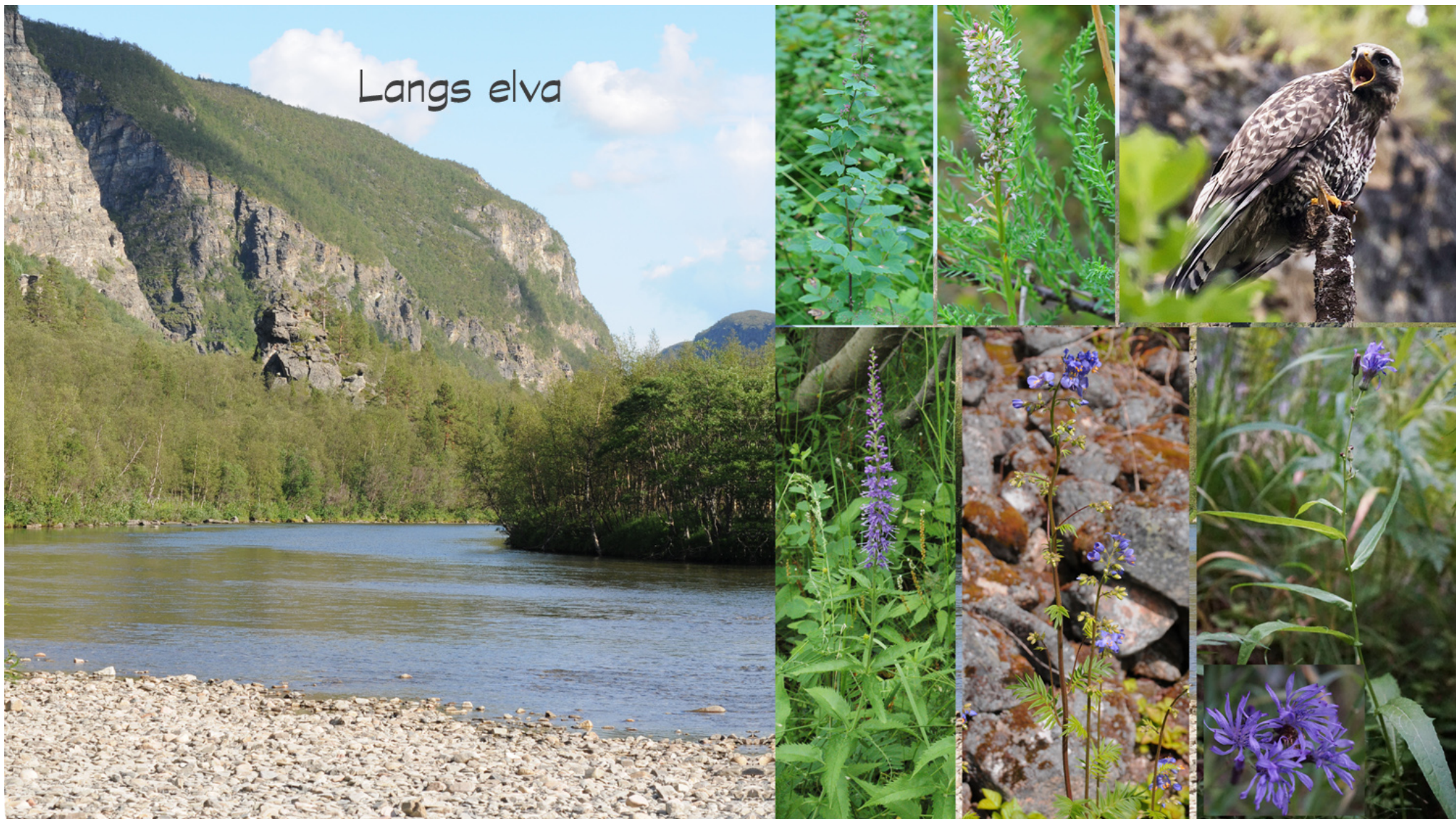
Huldreblom i Cissaldat

Huldreblom *Epipogium aphyllum*, Rødlistekategori - sårbar VU

Litt under skoggrensa fant jeg den sjeldne arten. Dette er nok blant de mest høgtliggende voksestedene for huldreblom i Troms, nesten 400 meter i Cissaldat. Plantene var kraftig og vokste i ganske åpen vegetasjon.

I Nordreisa kommune har det de siste 10 årene vært funnet uvanlig mange nye lokaliteter. Selv om den ikke titter opp hvert år er det nok mulig og dokumentere mer enn 100 blomstrende stengler de fleste år. Lindovara er det sikreste og lettest tilgjengelige voksestedet.

Gjennom tidene er selve dalbotnen og flomsone godt undersøkt av profesjonelle botanikere. I tillegg har vi dokumentert flere lokaliteter for sjeldne arter som [huldreblom](#), [småjonsokkblom](#), [lappmjølke](#) og [dvergtettegras](#) litt nedenfor grensa til nasjonalparken. Geir Tomasjord har funnet [kveinhavre](#) ved elva i Nedrefoss og Jon Austerheim fant en [huldreblom lokalitet](#) med 40 individer oppe i lia ved Nedrefoss.

Hva kan folk flest finne på gåturen i dalen? [Finnmarkfrøstjerne](#), øverst til venstre er svært vanskelig å finne. [Klåved](#) er mulig å se ute på ørene og i strandkanten, fordi det er store kratt med en karakteristisk grågrønn farge. Fuglen fjellvåk er nesten alltid til stede. Går en stien langs elva kan man finne "de 3 store blå" som Hartvig Sætra kalte dem, storveronika, lappflokk og sibirturt. Disse er med på å gjøre floraen i dalen eksotisk for besøkende fra andre deler av Vest-Europa. I berglendt terreng ved Sieimma fins det [hengepiggfrø](#), flogmure og grårublom, men det er litt utafor stien. I furuskogen kan man finne furuvintergrønn og olavsstake. På elveørene og kantene kan en være heldig å finne de aller sjeldneste, småjonsokkblom og kveinhavre. Antall arter i nedslagsfeltet er over 500, og en stor del av disse kan en finne i Reisadalen.

Foto av fjellvåk: Alfred Lucas Øvrige foto: Ivar Heggelund og Stein Erik Lunde

